

**АНАЛІЗ АДЕКВАТНОСТІ ВІДТВОРЕННЯ СИМВОЛІКИ ВІРША
РОБЕРТА ФРОСТА “COME IN” В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ
М. СТІХИ ТА В. МАРАЧА**

Катерина ПАНАСЕНКО (Херсон, Україна)

У статті основна увага приділяється символіці поезії Роберта Фроста та її відтворення українською мовою. На матеріалі вірша Р. Фроста “Come in” та двох його перекладів у виконанні М. Стріхи та В. Марача здійснено зіставний аналіз тексту оригіналу з текстами перекладів з метою встановлення ступеня адекватності перекладу.

Ключові слова: *символіка, переклад, адекватність, текст оригіналу, текст перекладу, зіставний аналіз, символічне значення.*

The article deals with the symbolic context of the poetry by Robert Frost and its reproduction while translating into Ukrainian. Comparative analysis between the source text and the target texts is carried out on the basis of the poem “Come in” by R. Frost and its two variants of translation into Ukrainian by M. Strikha and V. Maruch.

Key-words: *symbolism, translation, adequacy, source text, target text, comparative analysis, symbolic meaning.*

Символ, що прийшов до нас із сивої давнини, став невід’ємною частиною нашого життя. Будучи особливою формою знань, схематичною містико-загадковою моделлю реальності, символ вимагає інтерпретації, декодування, а процес проникнення в символічні (тим більше – іншомовні) значення та їх відтворення засобами іноземної мови пов’язаний зі значними труднощами.

Сучасний розвиток перекладознавства приділяє особливу увагу проблемам адекватності тексту перекладу (далі – ПТ) до вихідного тексту (далі – ВТ). Досягнення такої адекватності, особливо коли йдеться про поетичний текст, можливе за умови максимально повної передачі плану змісту ВТ зі збереженням його форми, трансформації у культуру та мову перекладу авторського задуму без привнесення у нього (або з мінімальним привнесенням) суб’єктивного розуміння ВТ перекладачем. У зв’язку з цим, адекватність інтерпретації символів у досягненні даної мети відіграє дуже важливу роль.

Символічного змісту певні образи, відтворені в художньому творі, можуть набувати за двох умов. По-перше, коли йдеться про традиційну

символіку, усталені образи-символи, які органічно закріпилися за певними, в основному природними об'єктами, в суттєвих ознаках яких вбачали аналогії з ціннісними проявами людського життя. Друга умова передбачає, що предмет, який зображується, сам по собі не має символічного значення або це значення ослаблене, «призабуте». Більш-менш чітко виражених символічних ознак цей предмет набуває в процесі самого зображення. Такі символи називають індивідуально-авторськими, тобто такими, що з'являються поза загальною традицією і є наслідком авторської настанови на узагальнення й поглиблення смислової перспективи зображуваного об'єкта [5: 17]. Однак «код перекладу» символів часто винесений за межі матеріального тексту або ледь окреслений його загальною структурою. Іноді цей код слід шукати в інших текстах того самого чи навіть іншого автора, в поетичній традиції. Традиційність чи хоча б рекурентність символу полегшує його інтерпретацію [5: 15].

Поезія американського поета XIX – XX століть Роберта Лі Фроста, без сумніву, належить до найкращих зразків англомовної літератури, що може слугувати матеріалом дослідження згаданого «коду перекладу» традиційних та індивідуально-авторських символів засобами іноземної мови.

Серед дослідників творчості поета можна назвати роботи Й.О. Бродського, В.Л. Топорова, В.М. Ахтирської, О.Ю. Зінов'євої, В.М. Толмачова, у вітчизняному мовознавстві – дослідження В.М. Кикотя. Перекладами з Р. Фроста займалися А.Я. Сергєєв, Г.М. Кружков, І.О. Кашкін, на вітчизняному просторі – В.С. Марач, М.В. Стріха, В.М. Кикоть.

Аналіз наукової літератури, засвідчує, що творчість Р. Фроста не досліджена достатньо та всесторонньо. Як правило, дослідники обмежуються аналізом окремих віршів поета. У руслі перекладознавства роботи зазвичай присвячені зіставленню окремого вірша з певною версією його перекладу, але фундаментального дослідження проблематики відтворення символіки творчості Р.Фроста ані в російському, ані в українському мовознавстві не представлено.

Отже, **актуальність** теми даної статті полягає у тому, що, по-перше, головна увага приділяється символам, які все більше привертають увагу

дослідників із різних галузей знань. По-друге, дослідження проблем відтворення символіки як базової категорії поетичного тексту на матеріалі як американської поезії взагалі, так і поезії Р.Фроста зокрема, стає новим кроком у розвитку перекладознавства і дозволяє більш об'єктивно говорити про перекладацькі рішення у розв'язанні основного завдання – досягненні адекватності при перекладі, а також об'єктивно здійснювати порівняльний аналіз ВТ та ПТ з метою пізнання авторської специфіки символізації оточуючої дійсності та рівня відповідності її відтворення у ПТ.

Мета статті полягає у здійсненні зіставного аналізу вірша Р. Фроста “Come in” з його перекладами українською мовою, виконаними М. Стріхою та В. Марачем, виявленні рівня адекватності ПТ до ВТ та визначенні, який з двох перекладів найповніше відтворює символіку ВТ.

Звернемося безпосередньо до зіставного аналізу англійського та українського текстів. Спочатку розглянемо переклад вірша, виконаний М. Стріхою. Отже, почнемо: *As I came to the edge of the woods, Thrush music - hark!* [10: 334] – *Чув з узлісся: дрізд так співав...*[8: 28] – У ВТ словосполучення *edge of the wood* має підсилене символічне значення, оскільки, як відомо, *edge* (край) та *wood* асоціюються з межами мезокосму, які окреслюють свої землі, захищають їх від Хаосу. В уявленні архаїчної людини такі місця позначали кінець свого та початок чужого світу [4: 82], тобто світу потойбічного. Ліс у контексті даного вірша набуває символічного значення загробного життя. У ПТ словосполучення *edge of the woods* передається лексемою *узлісся*. У тлумачному словнику української мови лексема *узлісся* позначається як «смуга на краю лісу» [7: 408], однак при виборі даного еквівалента, на наш погляд, втрачається атмосфера, створювана рядком Р. Фроста. В українській мові слово *узлісся* не викликає подібних негативних асоціацій, як у ВТ: образу людини, яка стоїть на краю, підводячи підсумок земного життя. Обираючи дану лексему та елімінуючи лексему *edge*, перекладачеві не вдається відтворити символіку ВТ, у якому автор прагне підвести читача до роздумів над темою життя і смерті. Таким чином, у даному

фрагменті вірша відбувається нейтралізація оцінності словосполучення *edge of the woods* і втрата символічного значення образу ВТ.

Продовжимо аналіз першої строфи: *Now if it was dusk outside, Inside it was dark* [10: 334]. – Назовні *приклад* ще був, *Усередині* — *тьма* [8: 28]. Антитеза *inside-outside*, яка еквівалентно відтворена у ПТ лексемами *назовні* та *усередині*, символічно відображає контраст між «чужим», зовнішнім, простором та «своїм», внутрішнім, станом ліричного героя, тому особливо важливо передати контраст між «*dark*» і «*dusk*». Питьму (*darkness*) традиційно пов'язують зі «злом, смертю, невіглаством, брехнею, забуттям і відчаєм» [9: 115]. У даному контексті йдеться про внутрішній стан людини, де лексема *dark* і асоціюються з тривогою та депресією. Отже, перекладачеві вдалося еквівалентно передати символічне значення даних лексем. Щодо відтворення символіки строфи загалом, її відтворено відносно еквівалентно.

У другій строфі маємо: *Too dark in the woods for a bird / By sleight of wing / To better its perch for the night, / Though it still could sing* [10: 334]. - *Затемно в лісі, щоб птах / Крильцем зумів / Облаштуватись в гіллі, / Та линув спів* [8: 28]. Англійське “*too dark*” у ПТ передано прислівником *затемно*, а місце дії –*in the woods* – еквівалентним українським словосполученням *у лісі*. Отже, збережено образи як темноти, так і лісу, а відтак – еквівалентно відтворено їх символіку. Словосполучення *sleight of wing* у ПТ передано генералізацією – *крильцем зумів*. Лексема *sleight* має українські еквіваленти «спритність», «фокус», «хитрість» [1: 305]. Можна припустити, що, вживаючи словосполучення *sleight of wing*, автор символічно зображує намагання птаха перехитрити смерть. Вдаючись до словосполучення *крильцем зумів*, перекладачеві не вдається адекватно передати символіку ВТ. Англійське *to better its perch for the night* ПТ набуває форми *облаштуватись в гіллі*, а лексема *ніч*, яка символізує смерть [9: 137], експлікує значення фрази *to better its perch*, яку можна зрозуміти як підготовку людини до загробного життя, бажання перед смертю покращити свою долю. Перекладач випускає цю лексему, а українське *облаштуватись в гіллі* нейтралізує оцінність даних рядків ВТ. Отже, символіку даної строфи

перекладачеві зберегти та еквівалентно відтворити не вдалося. Перейдемо до аналізу третьої строфи вірша: *The last of the **light of the sun** / That had **died in the west** / Still lived for one song more / In a **thrush's breast*** [10: 334]. - *Останній промінь уже / Сонця погас, / Та в пісні пташини жив / Ще певний час* [8: 28].

Ключовим символом у даному фрагменті є сонячне світло, яке от-от має згаснути, однак залишається на деякий час «жити» у пісні птаха. Давні греки вважали, що «бути живим» означало «бачити сонце». За Гомером, «протягом життя людина бачить світло, а коли вона помирає, то повинна «попрощатися» із сонячними променями» [9: 209]. Плутарх писав, що «сонячне світло – це символ народження» [9: 209]. У контексті вірша дане символічне значення сонячного світла зберігається. Словосполучення *light of the sun* у ПТ передано словосполученням *промінь сонця*, тобто перекладач використовує прийом конкретизації. Однак це не заважає еквівалентному відтворенню символічного значення сонячного світла. Очевидно, що лексема *west* у словосполученні *died in the west* вживається для підсилення мотиву смерті та закінчення земного життя за аналогією з тим, що день «помирає» саме на Заході. Перекладач, однак, випускає дану лексему, а дієслово *погас* не так яскраво передає символіку ВТ, а отже, у даному випадку спостерігаємо нейтралізацію оцінності. У тексті оригіналу промінь сонця як символ життя *lived for one song more in a thrush's breast*. Можна припустити, що промінь сонця символізує надію людини на те, що можна відстрочити момент смерті, а надія, як відомо, помирає останньою та «живе» у серці, тобто *in the breast*. У перекладі *промінь сонця* <...>*в пісні пташини жив*, тоді як елімінована. Натомість, у ПТ цей промінь залишається жити у *пісні пташини*, тоді як у ВТ цього променя вистачає ще на одну пісню та він живе у грудині дрозда. Таким чином, у ПТ думка більш генералізована. Отже, у ВТ символіка виражена більш експліцитно, тоді як у ПТ – скоріше імпліцитно. Щодо відтворення символіки ВТ, то, незважаючи на вищевказані недоліки, перекладачеві вдалося відносно еквівалентно її відтворити.

У четвертій строфі вірша маємо: *Far in the **pillared dark** / Thrush music*

went / Almost like a call to come in / To the dark and lament [10: 334]. – *Снів* крізь колонну тьму / *Звав* уночі / Мене увійти туди / Де тьма й плачі [8: 28]. Вважаємо, що словосполучення *pillared dark* вживається метафорично, оскільки дерева у темному лісі можна порівняти із колонами собору. Така метафора символічна у контексті вірша, оскільки вона апелює до основного мотиву твору – теми життя та смерті. У ПТ *pillared dark* відтворено за допомогою калькування – *колонна тьма*. Вважаємо, що символічне значення даної метафори відтворено еквівалентно, а уважний читач зможе його адекватно зрозуміти.

Як на початку вірша, так і у кінці, помічаємо, що спів дрозда символізує спокусу, бо він закликає ліричного героя увійти у світ де *dark and lament* – *тьма й плачі*. Зрозуміло, що, вживаючи дане словосполучення, автор має на увазі потойбічний, загробний світ. У ВТ мотив спокуси, «запрошення» до потойбічного світу передається фразою *thrush music went like a call to come in - снів звав уночі мене увійти туди*. Разом з тим, *thrush music* символічно об'єктивує емоційний концепт ДЕПРЕСІЯ [3: 11]. Словосполучення *thrush music* передане у ПТ як *снів*, тобто перекладач вдається до елімінації, внаслідок чого спостерігається нейтралізація оцінного значення, яке намагався показати автор через спів саме дрозда. У ВТ *music went like a call*, що можна було б передати фразою «музика лунала як заклик», перекладач вживає *снів звав*, тобто можна говорити про використання прийому конкретизації у ПТ. Перекладач використовує також прийом ампліфікації, оскільки лексеми *уночі й туди* у ВТ відсутні. Символічне значення лексеми *ніч* – це смерть, а прислівник *туди* символічно вживається для позначення переходу до «чужого», «потойбічного» світу. Перекладач вживає дане слово, хоча у ВТ воно відсутнє, а заклик входження до «того» світу у ВТ передано порівнянням *like a call to come in*. Функцію абсолютної експлікації ідеї входження до загробного світу виконує наступний і останній у даній строфі рядок ВТ *to the dark and lament*, що у ПТ передано як *тьма й плачі*. У даному випадку у ПТ використовується прийом калькування. Отже, при перекладі даної строфи перекладач вдається до

прийомів елімінації, конкретизації та ампліфікації, що у цілому не заважає перекладачеві відносно еквівалентно відтворити символіку строфи.

Остання строфа вірша стає особливо цікавою для читача, оскільки у ній ліричний герой не лише відмовляється увійти в п'ятьму, але й піддає сумніву сам заклик [2: 178]. Розглянемо цю строфу: *But no, I was out for stars: / I would not come in. / I meant not even if asked, / And I hadn't been* [10: 334]. – *Та гуляв під зорями я / Й охоти не мав / Увійти, якби й кликав хтось, А ніхто й не звав* [8: 28]. Слідом за Й. Бродським, вважаємо, що вищенаведені рядки використані Р. Фростом, щоб увести читача в оману. [2: 178]. Рядок “*But no, I was out for stars*” («*Та гуляв під зорями я*») вжито автором також для того, щоб заспокоїти самого себе [2: 178]. Про це також свідчать зорі, які, серед своїх символічних значень мають “prophesy” (пророцтво) [9: 201]. Також зірки, знаходячись на небі, зазвичай асоціюються з чимось високим, божественним. Пророкування так чи інакше пов'язано з вищими силами, тому, на нашу думку, авторові не вдається приховати мотив роздумів над проблемами життя і смерті, який пронизує усю канву твору. З точки зору символів, ця строфа не є насиченою. Однак вона особливо цікава грою смислових тонів. Так, рядок *I would not come in* [10: 334] у ВТ висловлює відтінок сумніву, який у ПТ, однак, відсутній. В українському тексті дана думка виражена більш категорично: *Й охоти не мав* [8: 28], що характерно для рядка ВТ – *I meant not even if asked* [10: 334]. Останній рядок як у ВТ, так і у ПТ, зводить усю зухвалість нанівець: *And I hadn't been* [10: 334] – *А ніхто й не звав* [8: 28]. Отже, вважаємо, що остання строфа вірша відтворена перекладачем адекватно.

Проаналізувавши переклад вірша Р. Фроста “*Come in*”, виконаний М. Стріхою, можна дійти висновку, що хоча перекладачеві не завжди вдається зберегти певні символи ВТ, відтворення символіка ВТ у цілому можна вважати відносно еквівалентним, а переклад вірша у виконанні М. Стріхи – таким, що адекватно відтворює як зміст, так і форму ВТ.

Розглянемо тепер переклад вірша у виконанні В. Марача. Основні символи вірша проаналізовано вище, тому ми зупинимося на прийомах відтворення

символіки ВТ та з'ясуємо, наскільки це відтворення у ПТ є адекватним. Отже, перша строфа: *As I came to the **edge of the woods**, Thrush music - **hark!*** [2: 334] – *Раптом пісня дрозда на узліссі, Там, де тиша німа* [6]. Як і у перекладі М. Стріхи, В. Марач, користуючись прийомом генералізації, вживає лексему *узлісся*, тобто символічне значення образу ВТ йому відтворити теж не вдається. Користуючись прийомом ампліфікації, перекладач вживає словосполучення *тиша німа*, яке відсутнє у ВТ. Ймовірно, перекладач робить це для того, аби компенсувати символічність образу *краю лісу*, яка ним була втрачена. Однак, на нашу думку, використання даного словосполучення для опису місця дії не є виправданим, оскільки у ВТ не йдеться про те, що у лісі панувала *тиша німа*, а вживаючи лексему *hark*, ліричний герой ніби звертався сам до себе із закликком «*Прислухайся!*», щоб почути пісню дрозда. І далі: *Now if it was **dusk outside**, **Inside** it was **dark*** [10: 334]. – *Якщо тільки смеркалося в полі, То у лісі вже – тьма* [6]. Антитеза *outside – inside* у ПТ передано лексемами *поле* та *ліс*. На наш погляд, така заміна нееквівалентна, адже відбувається втрата символічного значення, яке хотів вкласти у дані рядки автор, де під антитезою *inside - outside* мається на увазі «зовнішній світ» та «внутрішній світ» ліричного героя. Слова ВТ *dusk* та *dark* передано у ПТ дієсловом *смеркалося* та іменника *тьма*, відповідно. Іменник *dark* передано його регулярним еквівалентом – *тьма*. Для відтворення лексеми *dusk* перекладач вдається до граматичної трансформації – заміни частин мови – іменника дієсловом. У цілому, таке перекладацьке рішення можна було б назвати адекватним, однак через нееквівалентне відтворення антитези *inside-outside*, вірно інтерпретувати символічне значення даної строфи не так легко.

У другій строфі: *Too **dark** in the woods for a bird / By **sleight of wing** / To better its perch for the **night**, / Though it still could **sing*** [10: 334]. – *Темно птаху вже так, що не міг би / – Навіть куц розпізнати, / Де чекає затишне гніздечко, / А не те, щоб **снівати*** [6]. Перший рядок ВТ відтворено відносно еквівалентно: англійське *too dark* передано більш нейтральним *темно*. Щодо другого і третього рядків, то у ВТ *sleight of the wing* може символізувати спритність,

хитрість. Наступний рядок *to better its perch for the night* також символічне й означає намагання людини перед очима смерті змінити свою долю. Тобто у ВТ ідея автора полягає у тому, аби підкреслити прагнення людини до життя. У ПТ спостерігаємо іншу картину – тьма наче перемогла птаха, у якого вже не лишилось сили навіть на те, *щоб співать*. Отже, у ПТ панує песимізм, який символізує втому людини від життя, на протигагу оптимізму ВТ. У перекладі фраза *by slight of the wing to better its perch for the night* відсутня, тому можна говорити про елімінацію значного відрізка ВТ із зміною модальності. Хоча про *затишне гніздечко* перекладач і згадує, символічне значення у нього інше. На нашу думку, гніздо може означати місце постійного відпочинку, а отже – відхід у потойбічний світ. У ПТ це не просто гніздо, а *затишне гніздечко*, з чого можна зробити висновок про бажання дрозда якнайшвидше дібратися цього *затишного гніздечка*. У ВТ ідея смерті передана лексею *night*, а дрізд у ВТ не готовий пасивно прийняти її заклик. На наш погляд, ПТ порушує прагматику ВТ, тому дана строфа ВТ відтворена перекладачем неадекватно.

Перейдемо до аналізу третьої строфи вірша: *The last of the **light of the sun** / That had **died in the west** / Still lived for one song more / In a thrush's breast* [10: 334]. – *Дня весняного **відблиск** прощальний, / Що на заході згас, / Він у грудях затримав, щоб пісню / Проспівать іще раз* [6]. Як бачимо, *light of the sun* у ПТ замінено *відблиском*, *last* – епітетом *прощальний*, тобто спостерігаємо вживання прийому конкретизації. Перекладач застосовує прийом ампліфікації, вживаючи означення *дня весняного* до словосполучення *відблиск прощальний*, хоча у ВТ нічого не сказано про час дії. Можна припустити, що за допомогою означення *дня весняного* та епітету *прощальний* перекладач прагне компенсувати символічне значення *сонячного світла*, відтворення якого у ПТ зазнало певних втрат. Таке перекладацьке рішення вважаємо відносно еквівалентним. Фраза *що на заході згас*, однак, нейтралізує оцінне значення фрази ВТ “*that had died in the west*. Лексеми *west*, *song* та *breast*, символічні значення яких були проаналізовані вище, еквівалентно відтворені у ПТ їх регулярними відповідниками без втрати або спотворення символіки ВТ . Отже, відтворення

символіки строфи загалом можна вважати відносно еквівалентним .

Наведемо четверту строфу вірша: *Far in the pillared dark / Thrush music went / Almost like a call to come in / To the dark and lament* [10: 334]. – Так бентежно і щемно цей голос / У нічну линув даль, / Ніби кликав **ввійти** за собою / У **нітьму і печаль** [6]. Уже у першому рядку помічаємо, що метафору *pillared dark* у ПТ випущено, що свідчить про втрати ПТ перед ВТ. Образ тьми передано у ПТ означенням *нічна* до іменника *даль*, тобто помічаємо прийом заміни, що у даному рядку веде до нейтралізації символічного значення тьми. Завдяки прийому ампліфікації у ПТ увага акцентується на тому, що *голос* птаха *линув бентежно і щемно*, про що у ВТ не йдеться. Можна припустити, що у такий спосіб перекладач прагне компенсувати вищевказані втрати. На нашу думку, це йому вдається частково, оскільки почуття збентеженості, яке викликав у ліричного героя голос птаха у ПТ, не завжди пов'язане з роздумами над темою життя і смерті, які заковані у ВТ. Аналізуючи символічне значення заклику, помічаємо, що у ВТ ліричного героя кликала *музика*, у ПТ – *голос*. Подібного роду заміна, однак, не заважає еквівалентному відтворенню символіки заклику, вкладеної автором у ВТ. Останній рядок – *To the dark and lament* [10: 334] – *У нітьму і печаль* [6] загалом можна вважати еквівалентно відтвореним, однак лексема *lament* несе дещо сильніше емоційне навантаження, ніж більш нейтральна українська *печаль*. Отже, через певні втрати та недоліки, дану строфу, з точки зору символіки, можна вважати відтвореною відносно еквівалентно.

Остання строфа вірша звучить так: *But no, I was out for stars: / I would not come in. / I meant not even if asked, / And I hadn't been* [10: 334]. – Та мені не хотілось від зорей / **В чорні нетрі**, о ні! / Не мене ще дрозда кликав голос / *I співав – не мені* [6]. Легко помітити, що перекладач експлікує роздуми автора над темою життя і смерті, які Р. Фрост намагається завуалювати. Це вдається перекладачеві завдяки прийому ампліфікації: словосполучення *чорні нетрі*, яке у ВТ відсутнє. Зрозуміло, що кожна із лексем даного словосполучення несе яскраво негативне навантаження, однак у ВТ спостерігаємо більш

життєстверджуючий настрій, хоча це може бути лише своєрідним авторським прийомом, у зв'язку з чим переклад даної строфи у цілому вважаємо адекватним.

Таким чином, можна дійти висновку, що переклад, виконаний В.Марачем, через численні недоліки, спотворення думки автора та зміну модальності ВТ адекватним назвати не можна.

Проведений зіставний аналіз вірша Р. Фроста "Come in" з двома його перекладами українською мовою, виконаними М. Стріхою та В. Марачем, дають підстави дійти таких висновків:

1. Вірш Р. Фроста "Come in" насичений символами, переважна більшість яких – традиційні, що полегшує процес їх вичленування та інтерпретації.

2. До основних прийомів перекладу, які спостерігаємо в українських перекладах, належать: конкретизація, генералізація, калькування, компенсація, елімінація та ампліфікація. Прийоми компенсації та ампліфікації, як було нами помічено, часом призводять до спотворення символічного контексту ВТ або його частково адекватного відтворення; прийом елімінації – до невідтворення символів ВТ, прийоми конкретизації та генералізації – до нейтралізації оцінності певних символів ВТ.

3. М. Стріха, попри певні недоліки, відносно еквівалентно передає символіку вірша Р. Фроста "Come in", а переклад тексту загалом адекватно відтворює як зміст, так і форму ВТ. Переклад В. Марача характеризується більш серйозними відхиленнями від ВТ, часом – нееквівалентним відтворенням символів, неадекватною передачею прагматики та форми ВТ, зміною модальності, тому переклад М. Стріхи вважаємо більш вдалим.

Для адекватного відтворення жанрово-стильової та індивідуально-авторської спрямованості поетичного тексту у перекладі, перспективним вбачається дослідження імпліцитної інформації віршованого тексту, яка, в першу чергу, проявляється в символічній кодифікації контексту.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Англо-український словник: у 2-х томах. / [Балла М.І.]. – Т.2. – К.: Освіта,

1996. – 712 с.

2. Бродский И.А. Скорбь и разум: из книги эссе / И.А.Бродский // Иностранная литература. – 1997. – С.169–202.

3. Горчак Т.Ю. Словесний образ-символ в американській поезії ХХ століття: когнітивно-семіотичний аспект: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 – германські мови / Тетяна Юріївна Горчак. – Київ, 2008. – 20 с.

4. Итс Р.Ф. Введение в этнографию: [учеб.пособие] / Р.Ф. Итс. – Л.: Изд-во Ленинградского университета, 1991. – 168 с.

5. Кикоть В. Символ у творенні та перекладі підтексту поетичного твору / В. Кикоть// Вісн. Черкас. ун-ту. Сер. Філол. науки. – 2009. – Вип. 159. – С. 14–38.

6. Поетичні майстерні [Електронний ресурс]: із Роберта Фроста / [пер. В.Марача]. – Режим доступу: maysterni.com/user.php?id=629&t=1&sf=1.

7. Словник української мови: в 11 томах. – Т.10. – К, Наукова думка. – 1979. – 657с.

8. Стріха М. Фрост Роберт. Поезії / М.Стріха // Всесвіт. – 2010. – №11/12. – С. 26–31.

9. A dictionary of literary symbols: Second edition / Michael Ferber. – London: Cambridge University Press. – 2007. – 262 p.

10. The Poetry of Robert Frost. The collected poems, complete and unabridged. Edited by Edward Connery Lathem. –New York : Henry Holt and Company, 1979. – 610 p.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Катерина Панасенко – аспірант кафедри перекладознавства та прикладної лінгвістики Херсонського державного університету.

Наукові інтереси: проблеми відтворення символіки при перекладі, проблеми еквівалентності та адекватності.